

Mikor jön a háború?

2011 december 14. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A 2011. október 26-ai br

A bankok elengedik Görögország adósságának 50 százalékát, ezzel megakadályozva az államcsődöt.

Olaszországnak spóroló és megszorító intézkedéseket kell foganatosítania. Róma vállalta, hogy 2013-ra kiegyensúlyozott költségvetést alkot, 2014-re strukturális többletet teremt, 2026-ra pedig a jelenlegi 65 évről 67-re emeli a nyugdíjkorhatárt.

Szlovákia mentességet kapott az új görög ment?csomaghoz való hozzájárulás alól.

Új szabályok meghozatala az eurozóna költségvetéseinek ellen?rzésére, melyek részleteit márciusig dolgozzák ki. Cél a közös intézmények meger?sítése és a nemzetállami mozgástér gyengítése.

Az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz (EFSF) keretét az eddigi 440 milliárd euróról 1000 milliárd euróra növelik. Ez az összeg szolgál a bajba jutott országok megmentésre, államkötvény vásárlásra és garanciák biztosítására. A kib?vített alap mellett, hogy az újonnan kibocsátott kötvények értékére is garanciát tud vállalni, az eurózónán kívüli befektetéseket is fogadhat.

Az európai bankoknak 9 százalékos tartalékot kell képezniük. Ehhez els? körben a piacról, második körben a nemzeti kormányoktól, legvégs? esetben pedig az EFSF-alaptól kell pénzt szerezniük.

„Senki ne vegyen biztosra újabb ötven év békét Európában. Ha az euró megbukik, Európa bukik.”

A fenyeget? hangvétel? mondattal Angela Merkel német kancellár igyekezett érzékeltetni a berlini parlamentben a múlt heti gazdaságpolitikai döntések súlyosságát és tétjét. Ehhez képest nyomasztóan felemás döntés született.

Sikerként értékelték európai vezet?k a görögök és általában az eurózóna megmentése érdekében tartott október 26-i csúcsmegbeszéléseket. 2010 eleje óta ez volt a negyedik nagyszabású kísérlet a monetáris unió megmentésére. Noha a piac átmenetileg megnyugodott, er?sen kérdéses, hogy ezek a lépések hosszútávon képesek lesznek-e beváltani a hozzájuk f?zött reményeket.

„Szépségtapas egy rothadó testen” – így min?sítette a kritikus kirohanásairól ismert Vaclav Klaus az október 26-i államf?i találkozót. Noha a nem túl ízléses hasonlat számos uniópárti diplomatánál kiverte a biztosítékot, a cseh elnök fontos tényre világított rá: az unió valódi problémái nem egyes döntésekben, tagállamokban vagy épp a gazdasági válságban, hanem a szervezet szerkezetében keresend?k.

Az Európai Unió nem más, mint egy lomha óriás, melynek döntéseit az egyes tagállamok különutas politikái lehetetlenítik el. Ezzel a ténnyel az eurokraták is tisztában vannak. Nem véletlen, hogy az unió évek óta intézményeinek meger?sítésére törekszik. A 2009-ben hosszas ratifikációs nehézségek után életbe lép? lisszaboni szer?dést mérföldk?nek szánták ebben a sziszifuszi küzdelemben.

Ahogy egy állam esetében lenni szokott, az unió elnököt, külügyi vezet?t és számos szakszervezetet kapott, ezzel megpróbálva egységes képet sugallani a külvilágnak. Az ígéretes kezdetek ellenére azonban a várt egység nem valósult meg. A különféle prioritásokkal rendelke? tagállamok máig nem tudnak egységesen fellépni külpolitikai ügyekben. A közös gazdaságpolitika kialakítására pedig már kísérletet sem tettek.

Miközben politikai területen nagy tere van a különféle játszmáknak, nyilatkozatoknak és a szavak alternatív értelmezésének, addig a számok konkrétak, fekete-fehérek, és ami legfontosabb: sokkalta hűsbavágóbbak annál, semhogy a nemzetállamok kiengednék ?ket a kezük?l egy lobbiktól és ellenérdekekt?l feszül? másik szerv kezébe. Különösképp, hogy az egyes tagállamok számára esetlegesen kedvez?tlen következményekért a választók el?tt nem Barroso elnök, hanem az adott ország kormánya tartja a hátát.

Az uniós központosítási törekvések egyre inkább szélmalomharcnak t?nnek. Különösképp miközben – legalábbis hivatalos forma szerint – az Európai Unió egyre inkább nemzetek felettivé válik, addig a tagországok politikájában ezzel mer?ben ellentétes folyamat zajlik le. Az Európai Unió mint intézmény népszerűsége mélyponton van, az EU-szkeptikus pártok pedig Ausztriától Finnországon és Dánián keresztül Nagy-Britanniáig egyre er?södnek.

A szlovák kormány idén októberben belebukott az euró megmentésébe, és Hollandiában is rezgett a lécszék, amikor a parlament elé került a görögöknek és a többi lemaradónak nyújtandó segélyalap kérdése. Ilyen körülmények között legalábbis megkérd?jelezhet?, hogy lesz-e mód és elszántság a közös európai intézményrendszer er?sítésére és kiterjesztésére.

Noha a legutóbbi brüsszeli válságcsúcsmegbeszélés rövid távon megoldásokat kínál a problémákra, középtávon két forgatókönyv lehetséges: vagy a tagállamok politikája gy?ri maga alá az intézményeket, ami az EU politikai

egységének végét jelenti, vagy pedig megerősödnek az uniós intézmények, ezzel maguk alá rendelve az egyes államok politikai érdekeit.

Az európai vezetők egyik legsúlyosabb hibájukat 2002-ben, az euró bevezetésének idején követték el. A közös pénz ugyanis úgy került forgalomba, hogy közben nem történtek meg a szükséges változások az unió struktúráján belül. Nem volt meg az egységes politikai akarat azoknak a szerveknek a megalakítására, illetve az olyan törvénymódosítások meglépésére, amelyek átláthatóvá és ellenőrizhetővé tették volna az újonnan kialakult monetáris uniót. Nem történt meg a gazdaságpolitikák harmonizációja, közös kincstári politika létrehozása, és nem állítottak fel világos kritériumokat arra vonatkozóan, hogy meghatározzák, mely ország áll készen a közös pénznem bevezetésére.

Az európai vezetők már akkor felismerték, hogy hiányzik a politikai akarat a fenti intézmények megalapítására, ennek ellenére nyeltek egy nagyot, bevezették az eurót, és remélték a legjobbakat. Azonban ez nem lett elegendő. Ugyanis nem telt el sok idő, és Európa kettészakadt. Az Észak hozta a tőle elvárható teljesítményt, míg a Dél lemaradt. Közben a bevitelével 27-re növelték a tagállamok számát, ami tovább nehezíti a konszenzus megtalálását. Az aktuálisan bajba jutott tagországokat megsegítő intézkedések kapcsán ugyanis nem elegendő a 17 eurózónához tartozó ország megállapodása, hanem az összes tagállam parlamentjének jóváhagyása szükséges.

A monetáris unió így állandóan az események után kullog. Közben azonban az eurózóna lomhán vánszorog, a tőkepiacok és spekulánsok villámgyorsan reagálnak. Hogy az Európai Unió reformokra szorul, az egyértelmű. Azok irányáról és jellegéről azonban koránt sincs konszenzus a tagállamok közt. Az egymással sokszor merőben ellentétes érdekekkel rendelkező országok vitái mellett az uniót és az eurózónát a közösség két gazdasági óriásának, Németországnak és Franciaországnak az ellentéte is feszíti. Kettejük konszenzusa nélkül aligha várható komoly előrelépés.

Az aktuális kérdéseken messze túlmutató különbségek áthidalása azonban nem egyszerű feladat. Azok gyökerei ugyanis a két ország eltérő politikai berendezkedésében keresendők. Míg Franciaországban félelnöki kormányzati rendszer van, ahol az államfőnek komoly hatalom koncentrálódik a kezében és így aránylag nagy szabadsággal hozhat döntést, addig a németországi parlamentáris rendszer megköti a kancellár kezét.

Angela Merkelnek a társadalom különböző csoportjait képviselő frakciókkal kell megegyeznie, ha lépni akar, így sokkal óvatosabban mozog, mint francia kollegája. Ezért nem véletlen, hogy a német kancellár a Bundestag előtti beszédében gyakorlatilag a kontinenst sújtó háborúval fenyegetett arra az esetre, ha a honatyák nem hatalmazzák fel a legutóbbi euró-mentő csomag elfogadására. Sarkozynek ilyen populistá kirohanásra nem volt szüksége.

Az sem véletlen, hogy Merkel azt támogatná, hogy a pénzügyek és a magánszektor nagyobb terhet vállaljon, mint amit a franciák szeretnének. A német kancellárnak ugyanis otthon meg kell birkóznia a közvéleménnyel és a szakszervezetekkel, akik haragját nem vonhatja magára. Nem csoda, hogy Németország lelkesebben támogatja az olyan nemzetekfeletti intézményeket, amelyek leveszik a döntés és felelősség terhet a tagállamok válláról. Eközben Sarkozy érhető módon inkább a tagállamok vezetőinek kezébe összpontosítana nagyobb hatalmat.

Az október 26-án elfogadott mentő csomag és akcióterv átmenetileg enyhít a bajokon, végső megoldást azonban nem kínál a bajba jutott déliek gondjaira. Arra csakis a bajban lévő államok belülről jövő és mély strukturális reformja lenne képes.

Németország azt szeretné, ha a többiek „németesebbé” válnának a munkamorál és a kiszámíthatóság tekintetében. A példa adott: Írország és Lettország a recesszió ellenére is letörték költségvetési hiányukat. Berlin e két ország sikerére alapozva hasonlót várna Görögországtól és Olaszországtól is. Az analógia azonban nem teljesen helytálló. Írország és Lettország erős gazdasági növekedési periódust tudhatott maga mögött, mikor meghozta a népszerűtlen intézkedéseket.

Nem úgy, mint Olaszország, s pláne nem Görögország, ahol a növekedés nagymértékben lelassult. Valószínű, hogy a déli államok képesek lennének pár év leforgása alatt sikeresen átvenni azt a német modellt, amelynek kialakulásához szülőhazájában is egy évszázad kellett.

Nem beszélve arról, hogy a megszorításokat ígérő, demokratikusan választott kormányok évről évre nehezebben tudják meggyőzni szavazóikat az addig megszokott életszínvonal feladásának szükségességéről.

Pedig a sikerhez ez elengedhetetlen lenne. Eközben az országok közti bizalom egyre csökken. A gazdagabb államok nem bíznak a szerintük tékozló életmódot folytató déliekben. A déliek pedig gyanakodva tekintenek a belügyeik és gazdasági afférjaik után kémkedő északiakra. Fél?, hogy az európai csúcstalálkozó valóban nem volt más, csupán egy szépségtapasz.

Sayfo Omar - demokrata.hu

Ajánló